

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

De magno desiderio eius legendi scripturas sanctas. XIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

Capit. 1.

4. Quotidie missam cum magna reuerentia & debita deuotione satagebat audire, quærens primò regnum Dei & iustitiam eius, deinde proximorum utilitatibus se exponens, rectum tenuit iter geminæ charitatis, iuxta illud in Canticis: *Ordinauit in me charitatem.* Cumque ecclesiam introisset non ad spectandum excelsas parietum vitrinas stetit erectus, sed humiliter genua coram Domino flexit, aut super terram in oratione se prostravit. Nec ullos ibi sermones conferere voluit, sed solum diuinas auscultare laudes, aut horas legere complacuit; vitans in templo Dei, omne otiosum verbum loqui, Et ne deuotio orantis, ex tumultu hominum turbaretur; aut ab astantibus, quid secreti cum Domino gereret, notaretur; locum priuatum & clausum apud fratres minores obtinuit, vbi solus reclusus iacuit in oratione prostratus; & per quandam fenestellam, venerabile altaris sacramentum, in pluribus locis vidit & adorauit. Ibi que precibus & gemitibus cælum pulsabat, pectus suam cum Eublicano amarissimè tundeat; postulans Deum sibi propitium fieri, & delictis præteritis ignosci; ab instantibus malis & passionibus emundari, & à futuris periculis solitæ pietatis suæ munere defendi.

5. Tantæque deuotionis & contemplationis exitit, vt diuina plerumque reuelatione mereretur consolari, & prophético spiritu instrui de futuris. Nam quendam discipulum suum, de longa fratris sui absentia tristè, consolabatur de celeri aduentu eius; quia sanus est, (inquit) frater tuus. & citò veniet, & ita accidit. De quibusdã etiã fratribus clericis sibi adhærentibus prædixit, quòd aliqui eorum ad sacerdotium essent promouendi, & quidam ad statum religionis assumendi. Quodam tempore, magno desiderio æternæ vitæ accensus ait vni ex discipulis suis; *Quid hic faciam amplius? Utinam essem apud Dominum meum in cælis.* Tunc frater ille respondit; *Prædilecte magister, non possumus adhuc carere presentia tua. Quis nos ita instrueret, & pro nobis tam strenuè certaret? Pauci sumus & imbecilles, & isti seculares citò nos forsitan fugarent.* At ille rursum confidenter aiebat; *Rogabo pro vobis Patrem, vt non deficiat deuotio vestra, quam Dominus noster plantauit in terra ista. Spero, quòd istud modicum inceptum erit in magnam profectum. Deus bene prouidebit sibi pro me alium virum idoneum, qui se murum ponet pro domo Dei indubitanter.*

CAPVT XIII.

De magno desiderio eius legendi scripturas sanctas.

1. **M**agnus autem huic venerabili magistro inerat amor legendi scripturas sanctas, & infatigabilis æstus colligendi libros

bros doctorum plusquam thesauros denariorum. Vnde in epistola quadam testatur dicens: Semper (inquit) sum inutilis, semperque auarus & prauarus librorum. Quamuis enim multis doctis esset doctior, non tamen inde voluit honorari: sed erat mæstorum consolator, & omnium volentium Deo famulari fidelis semper auditor. Nec desistit semel lecta sæpe repetere, obscura quoque diligentius inuestigare: vt seipso semper melior fieret, & industrior ad sacratiora capeffenda. Sed nec puduit eum à minoribus aliquid discere vel quærere, sciens scriptum. *Declaratio sermonum tuorum illuminat, & intellectum dat paruulis.* Vnde talibus valde affabile se præbuit & benignum; in ò maluit potius ab alio consilium petere, quam in sensu solus abundare. Quam, inquit, si puer aliquis me posset iustruere, ad sciendam plenius Domini voluntatē, libentiùs eum vellem audire, quam nemine consulto ex meipso aliquid noui attentare?

2. Erat igitur studiosus in scripturis legendis, sed nõ curiosus in pulchris libris habendis. Siquidem & breuiarium non multum valens habuit, ex quo horas suas legebat, vitans pro vsu suo omne quod niteret, aut simplicitatē non redoleret. Videns ergo quendam habere librum satis bene paratū, & quàm sollicitē illū inspiceret & complicaret, dixit ei: Potiùs habeo, quod liber me custodiat, quam ego illum. Seruire debet liber vtilitati legentis, non iad curiositatem intuentis. Itaque affectio deuoti magistri magis versabatur erga sententias in libris, quam ad venustatem expoliti codicis. Sic & beatus Hieronymus maluit habere in vilibus membranis codicis emendatos, quàm pulchros & incorrectos. Est tamē decens & recommendabile satis pro honore Dei, & ornatu sanctæ ecclesiæ longè lateq; florentis, quod libri sacræ scripturæ, & ad diuinum officium pertinentes, meliori stylo scribantur, atque ab omni pulueris sorde & corruptione præseruentur, quatenus multis tam presentibus quàm futuris catholicæ pacis fidelibus deseruiant, & inertes ad legendum ardentius prouocent, ac diu nobiscum perseuerent: quia magno precio empti, & longo labore conscripti existimantur.

3. Nec solum sacros libros perlegere studuit, sed etiam ex authenticis dictis sanctorum, nunnalla opuscula rogatu aliorum flagitatus, pro vtilitate petentiū fideliter conscripsit & edidit; paratus etiam illos instruere, quos corporaliter adire & ore tenus informare non potuit. Scripsit namque inter cætera, plures notabiles epistolas, quæ apud plerosque simul aggregatæ, prodigno memoriali seruantur & leguntur. Habuit enim scientiam omnium liberalium artium, cum multiplici sanctorum scripturarum notitia; nec non naturale ingenium valde acutum, diuinæ

Libros accuratè custodiri addebet.

gratiæ lumine exornatum, linguam quoque eruditam, copiam exhortandi, memoriamque tenacem; ut vix ei alter in tot scientiis sciretur equalis, & in sancta conuersatione tam strenuus & deuotus. Cumque esset tam diuinarum quam humanarum eruditionum prerogatiua illustratus, erat nihilominus in deserendo honorem maioribus suis & praelatis valde humilis & submissus; in studendo simplicia & deuota aliorum dicta bene affectatus, in sermocinando circumspectus, in scribendo scriba velox, in meditando copunctus, & in negotiis sibi commissis fidelis & expeditus. Sed ne obliuioni traderet, quæ agere vel dicere eum oportebat, prout utilitas causarum exigebat, mox in regeſtis aut in marginibus librorum vel operculis, negotia occurrentia firmiter assignare solebat. Vnde ad cautelam propter æmulos reuincendos, qui ei insidiabantur in multis, copias dictorum suorum apud se diligenter retinuit: ut casu emergente in promptu haberet, quid detrahentium latratibus responderet.

4. Contigit igitur, ut quidam ecclesiasticus praelatus aduersarius eius, contra ipsum disceptaret, & de quibusdam scriptis eius, quasi minus bene sciperet, palam eum argueret: non perpendens, quali inuidiæ morbo intus ipse laboraret. Tunc vir Dei memor innocentie sue, copiam literarum suarum protulit, afferens illa, quæ sibi obijciebantur, non esse scripta ipsius, nec cum literis suis consonantiam habere. Vos (inquit) Domine videritis, quales literas recepistis vel misistis. En hæc est copia & series literarum mearum, quas manu mea dictavi: cum istis loquor, & pro istis ago & respondeo. His ita constanter editis, obstruatum est os loquentis iniqua: & magister insignis, per assertionem veritatis, in maiori abscessit reuerentia coram multis astantibus: quoniam veritas semper preualebit, quamuis ab imperitis frequenter impugnetur.

5. Fertur quoque, quod idem magister in astronomia & necromantia tritus fuerit: & antequam conuersus esset, quædam magicæ artis præstigia actitasset. Sed à duobus discipulis eius intellexi, plura ipsi non rectè imponi. Cum enim vnus discipulorum eius, de hac re sciscitaretur ab eo veritatem, ait illi. Scientiam quidem huius artis didici, & libros legi & habui: sed magicam leuitatem non exercui. Adiecit etiam mihi dicere quidam discipulus eius fidelis & deuotus presbyter, ad certificandum me clarius de dubio præsentis. Quia duplex est (inquit) necromantia. Vna dicitur naturalis quæ est subtilissima, & à paucis vix discernitur à secunda, quæ diabolica appellatur, & à iure prohibetur. Naturalis magister Gerardus sciuit, sed alteram existimo cum non didicisse, nec cum diabolo pactum iniisse. Sed qualitercumque tamen

Necromantia
siue
Magia
duplex.

fit, quicquid vanitatis & contagionis ex prædicta scientia olim cōtraxit, siue ioculariter siue seriosè aliquid egit vel dixit, hæc cuncta dignis pænitentia fructibus ad Deum plenè conuersus diluit & purgauit. In cuius rei testimonium, quadã ægritudine tactus, coram sacerdote omnibus illicitis artibus renunciauit, & codices vanitatis igni tradidit exurendos.

6. Agnoscatur in his omnibus diuinæ pietatis sinus immèsus, qualiter omnipotens Deus, quosdam sinit grauioribus peccatis & diuturnis erroribus implicari; & tandè ampliori miseratione apparente ex occulto, renouat perditos ad vitam, & a lapsos suscitât ad pænitentiam; donans nò solum de præteritis criminibus veniam, sed etiam perfectè conuersis, & bene proficere nitentibus, cumulum maioris gratiæ; & quod diabolus instigauit ad confusionis pœnam, Deus nouit ordinare ad altioris gloriæ coronam promerendam. Si enim gaudium nascitur angelis, super vno peccatore pænentiã agente; quam ingens gaudium factum est de eo, qui non solum de propriis malis pœnituit, sed tam multos etiam peccatores ad pænitentiam, verbo & exemplo suo conuertit, atque magnam turbam fidelium ad cœlestia regna trahere laborauit?

CAPVT XIV.

De multiplici fructu eius, in conuersione hominum.

I. **Q**uoniam quidè omnis arbor, Christo attestante, ex fructu cognoscitur: pandendum nunc est, quales ac quantos pietatis fructus hæc arbor protulerit in tam breui tēpore, quo prædicauit. Tribus autem præcipuè arboribus, hunc memorabilem virum & doctum magistrum, dignum duxi comparandum; videlicet oliuæ fertili, cedro sublimi, & palmæ florenti. Ipse enim tanquam lignum fructiferum, secus decursus aquarû plantatus exiit, qui in tempore suo fructus optimos Deo reddidit; quia plenus fluentis scripturarum, veniam Domini sabaoth vbertim irrigauit; vnde botri deuotionis, cum viriditate boni operis excreuerunt, ad laudè Domini nostri saluatoris. Non fuit iste homo Dei arbor sterilis, nec siluestris velut quercus defluentibus folijs; sed reuera fertilis, vt oliua speciosa in câpis; sicut cedrus nobilis, exaltata in Libano; & tanquã palma decora, in monte Sion. Præstitit enim ei misericors Deus gratiam magnã, quam non in vacuû recepit, sed ad vsum boni operis exercuit; vt fieret omnibus exemplum virtutis, qui priùs fuerat multis causa erroris & comes vanitatis. Et factus est tanto humilior & feruentior ad bonum, quanto grauius se nouerat errasse in malo,
Quam-

Quam-